

מחדל הסרטן של חיפה

סדרת מחקרים שערך משרד הבריאות הוכיחו לראשונה קשר בין זיהום בחיפה לבין שורה של מחלות קשות ובהן סרטן ומחלות לב ● השר להגנת הסביבה יתבקש להכריז שבאזור קיים חשש לפגיעה חמורה בבריאות הציבור ● עיריית חיפה בתגובה: "צעד לא יעיל"

אזור מפרץ חיפה | צילום: אלעד גרשגורן

שרית רוזנבלום

משרד הבריאות צפוי להמליץ למשרד להגנת הסביבה להכריז על חיפה כעל אזור נפגע זיהום אוויר. זאת בעקבות סדרת מחקרים שמוכיחים, לדברי המשרד, קשר בין זיהום בעיר ובסביבותיה לשורה של מחלות קשות ובהן סרטן, מחלות לב ובעיות נשימה. חוק אוויר נקי קובע כי השר להגנת הסביבה רשאי להכריז על אזור נפגע זיהום אוויר, כאשר מתקיימות בו חריגות מתמשכות מערכי הסביבה או קיים חשש לפגיעה חמורה בבריאות הציבור. בעבר המליץ משרד הבריאות למשרד להגנת הסביבה להכריז על חיפה כאזור מר כה זיהום אוויר, אך חזר בו מהחלטה זו. כעת החליטו בהנהלת המשרד לחדש את ההמלצה המדוברת ולהכריז על חיפה כעיר הראשונה בישראל הנפגעת מזיהום אוויר.

באזור התעשייה במפרץ חיפה פועלים 22 מפעלים מהתעשייה הכימית, הפטרוכימית ומפעלים מייצרי אנרגיה. נוסף על כך פועלות באזור כמה חוות לאחסון, להולכה ולניפוק של דלקים. בימים אלה נמצאות שתי תוכניות מתאר בעלות משמעויות נרחבות על בריאות הציבור במרכז דיונים של ועדות ערר: תוכנית לבתי זיקוק לנפט והתוכנית לאתר חדש לאחסון מכלי הדלק. לאור הצטברות הממצאים לגבי חריגות בניטור ובפליטות המזהמים, חריגות בריגומים, נתוני התחלואה והמחקרים האפידמיולוגיים באזור מפרץ חיפה, המליצה הוועדה לאפידמיולוגיה סביבתית לראש שירותי בריאות הציבור

בוד כי קיים קשר סיבתי בין זיהום האוויר לתחלואה במפרץ חיפה, ולכן שוקל המשרד להמליץ להכריז על חיפה כאזור מוכה זיהום אוויר.

מסמך שהוכן בנושא לאחרונה מתרכז בשלוש קבוצות של מחלות שלגביהן נקבע קשר סיבתי עם זיהום אוויר: סרטן ריאה, תחלואה לבנית ותחלואה במחלות ריאה (כגון אסתמה) בקרב ילדים. על פי נתוני משרד הבריאות, נמצא כי בנפת חיפה לגברים ולנשים בשנים 2005-2006 ועבור 2011-2006 ישנה תחלואה גבוהה באופן מובהק בסרטן בכלל האתרים בגוף בהשוואה לממוצע הארצי.

על פי הוועדה המייעצת לאפידמיולוגיה סביבתית של משרד הבריאות, על המשרד לבחון מחדש "בכובד ראש" את ההגדרה של חיפה כאזור נפגע זיהום אוויר. ראש שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות, פרופ' איתמר גרוטו, אמר אמש: "לאור התוכניות החדשות באזור חיפה בדקנו מחדש את כלל הנתונים המצביעים על קשר בין זיהום אוויר לתחלואה מסוגים שונים באזור. על סמך הנתונים הללו אנחנו מצהירים בפעם הראשונה שיש קשר סיבתי בין זיהום האוויר לתחלואה במפרץ חיפה. לאור הממצאים החדשים, אנו צריכים לדון עם המשרד להגנת הסביבה, שאחראי על האכיפה, מהי הדרך הנכונה ביותר לצמצום הזיהום בחיפה".

מעיריית חיפה נמסר: "משרד הבריאות שוכח שבסוף הנתונים יש אנשים מתים. הגדרת האזור כמוכה תחלואה אינה צעד אופרטיבי, ואנחנו קוראים לממשלה נטולת השרים לזוז ממקומם הנחמתח לפלורוסנטים ולהתחיל לעמוד לצד עיריית חיפה במאבקה נגד זיהום האוויר".

המחקרים מדברים בעד עצמם

- במחקר מקיף נמצא כי היו יותר מקרי סרטן בחיפה בכל הגילים ביחס לשאר הארץ
- נמצאה ירידה מובהקת במקרי סרטן ככל שגדל מרחק המגורים ממכלי הדלק במפרץ
- מחוז חיפה מוביל בדיווחים על אוטם שריר הלב (32 לאלף לעומת 22 לאלף בישראל)
- בנפת חיפה שיעור התחלואה במחלות כרוניות וביתר לחץ דם גבוה מהממוצע הארצי
- שיעור האשפוזים של ילדים עקב אסתמה בחיפה ב-2008 היה הגבוה ביותר בישראל